



PÅ BESØK: Ellinor Ekker og kollega Bjørn Figenschou fra Tromsø i en av flyktningleirene rundt Lira.



SPARSOMT: Her ser du nesten alt utstyret som fantes på tannklinikken i Lira. Nå har Fredskorpset begynt å renovere klinikken.



VENTING: Venterommet på regionsykehuset i Lira er av det godt ventilerte slaget.



HJEMMEBESØK: Ellinor Ekker rakk en kort tur til Steinkjer, før hun drar hjem til Porsgrunn og videre til Uganda.

SPARKER KARIUS OG BAKTUS UT AV UGANDA

Tannlege Ellinor Ekker (63) kunne valgt å pensjonere seg i fjor, men søkte istedet på jobb i Fredskorpset.

– JEG HAR alltid hatt lyst til å få være med på et prosjekt i et utviklingsland. Både for å jobbe og få innblikk i en annen kultur, sier den spreke tannlegen som lenge hadde klinikk i Steinkjer. Ellinor har hatt en lang karriere på tannklinikken og nå jobber hun i Porsgrunn og Uganda. Da hun fikk se en annonse fra Fredskorpset, grep hun sjansen til å realisere ungdomsdrømmen. I oktober i fjor dro hun til et område nord i Uganda som heter Lira. Nord-Uganda har vært herjet av krig i 20 år fram til fredsforhandlinger begynte i fjor sommer.

– Det er bare få år siden kulene suste

rundt husveggene på hotellet jeg bor på i Lira, forteller hun. **KONFLIKTEN MELLOM HERRENS** Motstandshær (LRA) og regjeringen har ført så mange som 1,8 millioner nordugandere på flukt. Mens den sørlige delen av landet ikke har merket noe særlig til konflikten, er situasjonen i nord en helt annen. Mange er avhengig av matforsyninger fra Verdens Matvare-program og lever i flyktningleirer. – Jeg tror det må være veldig deprime-

rende å være tannlege i Uganda. Folk i området er ekstremt fattige, og tennene kommer nok langt ut i rekka av prioriter-

inger. Når folk til slutt drar til tannlegen, er det fordi de har så vondt at de ikke klarer mer, konstaterer Ekker.

DET ER EN tannlege på 300.000 mennesker i Lira, og det finnes ingen ting som ligner på det tannhelsetilbudet vi har i Norge. – Det eneste de har på tannklinikken er en stol, engangssprøyter og tenger. Tannlegen er høyt kvalifisert, men uten utstyr til å plombere er den eneste behandlingen å trekke tennene. Overtro skaper også tannproblemer. Før ungenes melketenner har kommet helt ut, vises de bare som en liten hvit perle i munnen. En del folk på landsbygda tror at disse tennene er onde og skjærer bort litt av tannkjøttet, og fjerner hele tanna. – Det blir lett infeksjoner når foreldrene skjærer i munnen på barna uten riktig

– Når folk til slutt drar til tannlegen, er det fordi de har så vondt at de ikke klarer mer.

utstyr. Ungene kan bli ganske syke av dette. Derfor har vi så smått begynt å reise ut i landsbyene for å informere og drive forebyggende arbeid.

FREDSKORPSET FINANSIERER ARBEIDET i Lira, og Senter for Internasjonal Helse (SIH) koordinerer prosjektet. Målet er å bygge opp en tannhelsetjeneste i området.

– Det finnes en privat klinikk, men den er for dyr for de aller fleste, forteller Ekker. Ingvill Konradsen Ceide ved SIH er glad for at den erfarne tannlegen har tatt utfordringen. – Hun har allerede fått gjort mye for oss i Lira, forteller Konradsen Ceide. SIH har samarbeidet med ugandiske helsemyndigheter og Makarere University i Uganda fra dag en. – Hvis ikke vil jo alt stoppe opp etter fem år, som er vår tidsramme, påpeker Ceide. Et utvekslingsprogram for studenter er en viktig del av prosjektet. Etter hvert vil tannlegestudenter i Tromsø kunne ha praksis i Lira og ugandere komme til Tromsø. – Fra å handle om bare en klinikk, har prosjektet utvidet seg til å bli et helt

helseprogram. Helse er viktig for å bygge opp mennesker og et samfunn som har opplevd så mye konflikt, sier Ceide. **PROSJEKTET FIKK SAMLET** inn utstyr i Troms til tre klinikker. De ble sendt til Mombasa i Kenya med båt. – Det var et svare strev å få utstyret til Lira fra Mombasa. Det krevde mye faksing og ringing for å få containeren til å flytte seg, forteller Ekker. Akkurat nå er Ekker tilbake på klinikken sin i Porsgrunn, men hun drar tilbake til Uganda på tirsdag. – Jeg gleder meg til å få installert utstyret og få klinikkene i drift. Det blir en radikal forbedring i tilbudet. Utfordringen blir å være tålmodig hvis ikke alt går på skinner. Tidsfaktoren er mer usikker i Uganda enn Norge, konstaterer tannlegen med et smil.